

Nr 763

Av herr **Enarsson** och herr **Nilsson, Yngve**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 129, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)*, m. m.

(Lika lydande med motion nr 894 i Andra kammaren)

1928 års kommunalskattelag utformades ursprungligen med utgångspunkt från att kapitalförvärv aldrig skulle inkomstbeskattas. Inkomstskatten samt arvs- och gåvoskatten ansågs som konkurrerande skatter vilka utslöt varandra. På grund härav stadgades i 19 § nämnda lag att till skattepliktig inkomst inte räknades vad som vid bodelning eller eljest på grund av gifto rätt tillfallit make eller vad som förvärvats genom arv, testamente, fördel av oskift bo eller gåva. Lagrummet har i denna del inte ändrats sedan 1928.

Detta stadgande i kommunalskattelagen har bl. a. lett till att, om t. ex. dödsbo försålt skogsavverkningsrätt, som arvlåtare efterlämnat, detta inte medfört skatteplikt för dödsboet efter den avlidne. Ej heller har — i det fall att vid arvskifte i dödsbo, som äger skogsfastighet, en delägare tillskiftats avverkningsrätt på fastigheten — skattskyldighet ansetts föreligga vare sig för dödsboet eller för delägaren, ens om denne senare samma år avyttrat rättigheten. Dessa förhållanden har varit föremål för regeringsrättens prövning och avgörande i flera fall (jfr t. ex. RÅ 1955 not. Fi 1435 och RÅ 1958 ref. 20).

I proposition nr 129 föreslår departementschefen ändring i vad hittills gällt genom ett tillägg till anvisningarna till 21 § kommunalskattelagen av innebörd att skogsavverkningsrätt, som övergår till annan genom bodelning eller eljest på grund av gifto rätt, fördel av oskift bo eller gåva, skall anses vara avyttrad mot vederlag motsvarande allmänna saluvärdet vid övergången varjämte vederlaget skall anses vara kontant erlagt. För mottagaren av avverkningsrätt stadgas, att han vid avverkning eller försäljning av avverkningsrätten är skattskyldig för uppkommen vinst, varvid han äger åtnjuta avdrag för det hos överlåtaren beskattade värdet.

Departementschefen föreslår, att de nya bestämmelserna skall träda i kraft redan vid 1966 års taxering. Han nödgas dock erkänna, att en undantagslös tillämpning av de nya bestämmelserna i vissa fall kan stöta på alltför stora praktiska svårigheter. På grund härav förordar han, att *Kungl. Maj:t* skall — om särskilda skäl föreligger — äga rätt att efter ansökan för-

klara, att de nya bestämmelserna inte skall gälla för viss skattskyldig vid 1966 års taxering. Sådan dispens anses inte böra komma i fråga om avverkning i anledning av upplåtelsen påbörjats senare än vintern 1965.

Vi är medvetna om att en bristande likformighet föreligger i den skattemässiga behandlingen av avverkningsrätt som överlåtes och att skäl därför talar för en revidering av gällande bestämmelser. Å andra sidan kan, trots den utformning ändringsförslagen erhållit i propositionen, en ny ojämnhet uppkomma, beroende på att inkomstskatt och skatt på överlåtelsen kolliderar. I den mån den värdering varå överlåtarens skatt grundas inte är helt exakt, kan arvingen komma att överta en avverkningsrätt som belastas av en betydande dold skatteskuld. Vid beräkningen av arvsskatten tas emellertid ingen hänsyn härtill, och arvsskatten blir därför beräknad på ett för högt värde.

Oavsett de betänkligheter detta måste inge är vi beredda att ge vår avslutning till den föreslagna ändringen i fråga om beskattning i samband med upplåtelse av skogsavverkningsrätt. En ovillkorlig förutsättning härför är emellertid att lagstiftningen inte göres retroaktiv.

För taxeringsmyndigheterna som har att tillämpa skattelagarna har givits en för hela detta arbete grundläggande föreskrift i 1 § taxeringsförordningen, där det bl. a. sägs: »Därvid skall iakttagas, att taxeringarna bli överensstämmande med skatteförfattningarna samt i möjligaste måtto likformiga och rättvisa.» Det är uppenbart, att denna föreskrift även bör stå som riktmärke för lagstiftarna själva.

Vi anser det vara ett rimligt krav på likformighet att de skattskyldiga i förväg får vetskap om sådana ändringar av lagstiftningen varigenom tidigare skattefria transaktioner blir skattebelagda. Det kan här röra sig om betydande belopp och om verkningar för den enskilde som i dag är svåra att överblicka. Ett exempel härpå är det fallet att arvskifte i ett dödsbo ägt rum 1965, varvid en delägare erhållit fast egendom, en annan avverkningsrätt och en tredje kontanta medel. Inga medel finns därefter kvar i boet. Den fasta egendomen har hunnit lagfaras på den nye ägaren. Enligt de nya bestämmelserna skall i detta fall dödsboet beskattas för avverkningsrättens allmänna saluvärde och ägaren av avverkningsrätten för vid avyttring därå uppkommen vinst. Ingen av de berörda har räknat med någon sådan skattekonsekvens, och i dödsboet saknas som nämnts kontanta medel till gäldande av skatt. Det kan inte vara rimligt, att genom en retroaktiv lagändring försätta enskilda medborgare i en så besvärlig situation. Här gör sig ett starkt krav på likformighet och rättvisa gällande, som bör tillgodoses genom att ikraftträdandet i vanlig ordning får avse en framförliggande tidsperiod.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 129 beträffande ikraftträdandet av nya bestämmelser rörande beskattning av överlåtelse av skogsavverknings-

rätt och i dess ställe antaga följande förslag till lydelse av ikraftträdandebestämmelserna till förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370):

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling, varvid följande gäller.

1) Anvisningarna till 22 och 32 §§ i deras nya lydelse skola tillämpas första gången vid 1966 års taxering, dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om eftertaxering för år 1965 eller tidigare år.

2) Anvisningarna till 21 och 28 §§ i deras nya lydelse skola tillämpas första gången vid 1967 års taxering, dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om eftertaxering för år 1966 eller tidigare år.

Stockholm den 18 maj 1965

Arvid Enarsson

N. Yngve Nilsson

Nr 764

Av fru **Segerstedt Wiberg**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 130, angående höjning av postpaketportot m. m.*

(Lika lydande med motion nr 895 i Andra kammaren)

Stockholm den 18 maj 1965

Ingrid Segerstedt Wiberg